

vestnik

"MESSENGER" GLASILO ZVEZE SLOVENSKIH DRUŠTEV V AVSTRALIJI

LETNIK XXI, ŠTEV. 3—4

Registered for posting as a periodical — Category "B"

MAREC-APRIL 1976

M. GASPARI: CVETNA NEDELJA

POVRATNA VIZA OPUŠČENA

Naseljencem, ki še nimajo avstralskega državljanstva bo olajšan povratek v Avstralijo. Od sedaj naprej bodo lahko prejeli posebno dovoljenje z vpisom na potnih listih, s katerim jim potem povratna viza ne bo potrebna.

To posebno dovoljenje bo naznačilo imetnika potnega lista kot stalno naseljenega v Avstraliji in bo veljalo za odsotnost treh let.

Minister za Imigracijo in Etnične zadeve g. Mackellar je izjavil, da bo ta uredba zmanjšala nepotrebnost birokracije za tisoče potnikov. Vendar bodo oni, ki bodo ostali v inozemstvu več kot tri leta morali zadostiti normalnim predpogojem za vseljence predno se bodo lahko vrnili.

Novonaseljeni bodo morali prebivati v Avstraliji dve leti predno bodo lahko dobili to novo povratno dovoljenje.

ZAKON O DISKRIMINACIJI

Lanskega oktobra je prišel v Avstraliji v veljavo zakon o diskriminaciji (zapostavljanju). V smislu tega zakona se bo Avstralija borila proti predsdokom in zapostavljanju ter bo dala zaščito vsakomur, ki bi utrpel škodo na podlagi svoje rasne ali narodnosti pripadnosti, svojega verskega prepričanja, svojega spola ali svojih nazorov v kolikor niso v nasprotju z obstoječimi zakoni.

Commissioner for Community relations pri Zvezni vladi Avstralije g. A. J. Grassby, kateremu je poverjene pregled nad izpolnjevanjem tega zakona je nedavno pozval vse manjšinske organizacije v posameznih državah Avstralije, da pošljejo svoje delegate na sestanek, kjer bi se razpravljalo, kako podvzeti akcijo, da se kakršnoli diskriminacija prepreči. Temu sestanku, ki se je vršil v Melbournu 23. marca je prisostvoval g. Marjan Peršič kot zastopnik Slovenskega društva v Melbournu.

Rezultat razgovorov je bil sklep, da bo urad za Community relations razposlal vsem udeleženim organizacijam prevode omenjenega zakona, ki naj bi se potem razpravljal in publiciral med članstvom organizacij. Delegati so bili v glavnem mnenja, da se diskriminacijo ne bo dalo odpraviti z zakonom, nego da bo treba storiti vse, da se spremeni mišljenje večine prebivalstva z ozirom na medsebojne odnose. To pa bo možno doseči le s prevozo po šolah, časopisih in radiu ter televiziji. Zakon sam bo v glavnem omogočil le popravo dejanskih in dokazanih krivic. Delegati se bodo stali spet čez štiri mesece.

Našim ljudem priporočamo, da v slučaju zapostavljanja radi njihove narodnosti, vere ali mišljenja tega ne pogoltnjejo, nego naj sporoče vsak tak slučaj našim društvom in ta bodo lahko podvzela korake pri merodajnih osebah Urada za Community relations.

Published by:
Slovenian Association, Melbourne
P.O. Box 185 — Eltham, Vic., 3095
Address for Sydney:
Slovenian Association, Sydney
P.O. Box 93, Fairfield, NSW, 2165
Telephone:
Melbourne: 459 8860
Editor:
Marijan Peršič
Set up and printed by:
Polyprint Pty. Ltd.
Price — cena:
20c
Annual subscription — letno:
\$2.00

VSEM
ČITATELJEM
"VESTNIKA"
ŽELIMO
VESELE
VELIKONOČNE
PRAZNIKE

ETNIČNI RADIO OSTANE

— OBSTOJ PODALJŠAN VSAJ DO
SEPTEMBRA —

Zveza etničnih združenj v N.S.W. je poslala predsedniku zvezne vlade g. M. Fraserju v Canberro telegram v katerem ga naprošajo za:

1. Nadaljevanje etničnega radia
2. Razširjenje oddaj na vse etnične skupine
3. Financiranje etničnega radia s strani zvezne vlade
4. Kontrola etničnega radia po zato posebej ustanovljenem telesu
5. Udeležba vseh etničnih enot v odpravljanju poslov etničnega radia.

Medtem je prišla iz Canberre novica, da bo vlada financirala etnični radio še do 30. septembra. Ta odločitev je bila sprejeta po posvetovanjih v Canberri, ki so trajala 3 tedne. Izgleda, da bo usoda etničnega radia sedaj v mnogočem zavisela od posebnih raziskovanj, ki jih vlada namerava sprovesti na polju radia in televizije.

Minister za Imigracijo in Etnične zadeve g. Mackellar je dejal, da je

vlada odločila, da se bo v obdobju do septembra posvetovala z etničnimi skupnostmi v pogledu financ, delovanja in programov obeh postaj, 3 EA in 2EA. Minister za pošto in telekomunikacije g. Robinson pa je izjavil, da bosta skupaj z g. Mackellarjem predložila vladi nov osnutek za etnični radio koncem septembra.

Nova poiskusna doba do septembra bo stala davkopalcevalce kakih \$180.000. Finančno ministerstvo se je protivilo nakazilu tega denarja in je predlagalo naj se omeji čas oddaj, kajti že dosedaj so te postaje stale državo \$249.000.

Tako je ostala odprta možnost, da se bo končno ustanovila državna agencija ali komisija, ki bo upravljala etnične postaje s pomočjo komercijalnih interesov. Opazovalci pravijo, da so etnične skupnosti za to, da bi etnični radio postaje vodile organizacije, nad katerimi bi imela kontrolo država.

Torej do konca septembra bo etnični radio deloval kakor do sedaj.

KAJ JE PRAV?

V zadnjem času smo z ene strani često čitali in poslušali obtožbe proti gotovemu delu avstralskega časopisa, češ da vodi kampanjo osvete proti bivšemu ministrskemu predsedniku Avstralije. Prav tako pa z druge strani slišimo prigovarjanja o pristranosti tiska ter TV in radio komentatorjev za časa pred zadnjimi volitvami za parlament v Canberri.

Do kakšne mere so te obdolžitve resnične je težko reči. Vsak od nas si ustvarja svoje mnenje. Dejstvo je le, da slišimo pritožbe vedno samo s strani, katera je neugodno prizadeta. Nikoli pa se nihče še ni branil hvale in se pritoževal čez njo, češ, da je pristranska.

Smo ljudje in popolno nepristrano ter stodstotno neopredeljenost ne bomo nikoli mogli doseči, kakor tudi nikoli ne bomo mogli najti razsodnika, ki bo nepristransko mogel oceniti kaj je popolnoma nepristransko. Če se še toliko upiram, naša čustva vedno uplivajo na našo razsodnost. Zato bo poročanje novinarjev, navzlic še tako dobrim nameram, vedno nekoliko pobaranovo. Prav tako pa tudi njihovi kritiki ne bodo nepristranski.

Tudi naše pisanje v "Vestniku" ni izjema. Kljub temu, da se trudimo kolikor je v naših močeh, da nismo na

to ali ono stran, dobivamo tu in tam pripombe z oben polov gledišč naše skupnosti.

Članek "Sprava" je vzignil prah z leve in desne; po članku "Smo prižgali luč?" pa smo bili tudi obdolžni pristranosti z ene in druge strani. In to, čeprav sta bila oboj sestavka pisana z največjim možnim namenom nepristrnosti in dobronamernosti.

Mnogo lažje bi morda bilo zavzeti eno stališče in slepo trobiti v en rog. Tedaj bi pač dobili grajo samo z ene strani, a z druge samo pohvalo. V takem slučaju pa bi naš "Vestnik" postal reklamno in propagandno orodje ene smernice, kar pa ne bi bilo v interesu naše javnosti, niti v smislu načelov in delovanja lastnika "Vestnika", Slovenskega društva v Melbournu, a tudi ne v smislu novinarske etike.

Kot smo že mnogokrat omenili, se uredništvo popolnoma zaveda tehničnih in vsebinskih pomankljivosti "Vestnika". V danih prilikah, v omejenih časovih pogojih, smo samo s prostovoljnim delom skušali zadržati naš časopis na kolikor mogoče ustreznih višini. Toda pri vseh pomankljivostih in vseh težavah smo se vedno čvrsto poskušali držati smernic, ki so nam vselej bile glavno vodilo: Pisati

predvsem v za vse Slovence pozitivenemu smislu. Takemu, ki bi nas združeval, nas navdajal s ponosom na naše uspehe in nas podžigal k nadaljnemu, nesebičnemu delu za dobro vseh naših rojakov tukaj v Avstraliji in v korist vsega Slovenstva.

Dosledno smo se ogibali razgaljati naše bolne rane, naše nepohvalne strani, a še mnogo manj smo bili pripravljeni podpihovati žerjavico morebitnega razdora in razvešati naše umazano perilo.

Če smo pri tem našem vodilu kdajkoli pogrešili, potem to ni bilo namerno ampak le posledica naše nepopolnosti, kateri smo podvrženi kot vsi ljudje.

Ako smo s temi principi združevanja, pomirjevanja, popustljivosti in razumevanja upravičenosti različnih pogledov pri "Vestniku" zavzeli napačno stališče, potem je čas, da se uredništvo zamenja in "Vestnik" postane lastnina te ali one klike, trobilo tega ali onega stališča. Prepričani pa smo, da bo tedaj tak "Vestnik" ustregel le vsem onim, ki jim ni za pravo, svobodno demokracijo med Slovenci, kakor tudi vsem onim, ki jim je Slovensko društvo v Melbournu, takšno kot je sedaj, nezaželeno.

KO SEM BIL MAJHEN ...

Ko sem bil majhen
velike so bile vse stvari.

Ko sem bil večji
povsod videl sem volje oči.

Ko sem bil še malo večji
od strahu sem včasih tulil v noči.

Ko sem bil še malo malo večji
povsod sem videl oči hudobnih ljudi,

Ko sem zrasel še malo
slutil sem, da mi je sapo jemalo.

Ko sem zrasel še malo malo
v daljni svet me je gnalo
iskati zaklad na voljčem otoku,
proč od hudobnih ljudi
in vsekdanjih skrbiv.

Ko sem bil velik
So strahovi mladosti odšli
a vendar povsod videl sem volje oči.

Ko sem bil zares velik
male so zares bile vse stvari
v daljni svet me je gnalo,
da najdem zaklad, da bo vsem
hudobnim ljudem kar sapo jemalo
se vrneti junak si ljubico zbrat.

Ko sem šel v daljni svet
sem odkril majhen zaklad
zabojček skrb in pečat
v njem sporočilo:
"boj se malih stvari in ozkih ljudi
kot takrat ko si bil majhen
odpri oči
videl boš velike stvari in zdrave ljudi
opusti vse gusarski dni!"

PETER KOŠAK

KAR STORIŠ ZA SE, TO ŽE S TABO IZGINE,
KAR STORIŠ ZA NAROD, OSTANE VSELEJ;
DONESI LE KAMEN ZA VZGRADBO OČINE,
A RASLA NAPREJ NA PODLAGI BO TEJ.

REAKCIJA

V preteklem letu je zbudila ogromno polemiko v domovini in po inozemstvu knjiga, ki jo je napisal Edvard Kocbek, prominenten član vodstva Osvobodilne fronte v vojnem času. V tej knjigi med drugimi opisuje kako je zvedel za pokolj desetih tisočev slovenskih domobranov, potem ko so jih v maju 1945 britanske vojne oblasti vrstile s Koroške nazaj v Slovenijo.

O tej knjigi so pisali tuji pomembni časopisi kot na primer švicarski "Die Weltwoche" in govorili ugledni radijski in TV komentatorji kot Nobelov nagrjenec nemški pisatelj Heinrich Boell. Le ta je med drugim na avstrijski televiziji izjavil, da so ses "domobranci borili proti okupatorju in proti komunistom".

Ker "Die Weltwoche" berejo tudi v ljubljanskih kavarnah in ker avstrijski TV program sledajo tudi na sprememnih po domovih v Sloveniji je bilo zanimivo čitati, kakšna je bila na vse to reakcija v domovini.

Takole jo opisuje v ljubljanskem "Delu" (20/9/75) urednik Mitja Gorjup:

"Slovenci smo ob vsem tem reagirali seveda različno. Veliko ljudi se je čudilo in ni razumelo. Kaj Kocbek pravzaprav hoče? Za koga in za kaj mu v resnici gre?"

Predstavljamo slovensko slikarsko in pleskarsko podjetje
SUNSHINE PAINTING SERVICE
PTY. LTD.
62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020
Tel. 311 1040, 311 8343
Lastnika: Jaka in Jim Korošec
Svoji k svojim !

Zmešaj v lončku 4 žlice mlačnega mleka 2½—3 dkg kvasa in košček sladkorja ter postavi na toplo za nekaj minut, da vzhaja. V skledo daj liter presejane moke, napravi v sredi jamicu, vlij vanjo vzhajani kvas ter mu primesi s kuhalnicu malo moke. Medtem ko vzhaja, zvrkljaj v lončku približno ¼ litra mlačnega mleka, 8—10 dkg kuhanega ali presnega masla 8—10 dkg sladkorja z limonino lupino ali vanilijo in 2—5 rumenjakov. Vlij h kvasu, zmešaj z moko in dodaj pol žlice soli. Stepaj testo prav dobro, da je gladko in dela mehurčke

Hren ima veliko zdravilnih lastnosti. Pospešuje izločanje seča, draži služnice, topi sluz in lajša kašelj. Hrenov čaj ali kuhan hren pa pomagata pri napenjanju, vnetju ledvic, skorbutu, vodenici, mrzlici in slabim prebavim. Sveže naribani hren je sam po sebi zdravilo zoper revmo in protin. Lahko ga

ter se loči od kuhalnice, kar se zgodi v četrte ure. Postavi ga na toplo, da zopet vzhaja, in sicer 1½ do 2 ure.

Penasto vmešaj 7 dkg presnega masta, 3 rumenjake, 20 do 25 dkg sladkorja, malo klinčkov, cimeta in limonine lupine. Dodaj 4 žlice topljenc ali sveže smetane, ¼ 1 zrezanih orehov in primešaj sneg 2 beljakov. Vzhajano testo razvaljav, namaži z nadomestom in potresi s ¼ 1 zrezanih orehov. Tesno zvito vloži v pomazan model, postavi na toplo, da vzhaja, namaži z jajcem in speci.

HREN

Po latinsko se mu reče "armoria". Sestavljeni beseda pove, kje je rastlina doma: ar pomeni blizu, mor pa morje.

Na hrenu imajo veliko zdravilnih lastnosti. Pospešuje izločanje seča, draži služnice, topi sluz in lajša kašelj. Hrenov čaj ali kuhan hren pa pomagata pri napenjanju, vnetju ledvic, skorbutu, vodenici, mrzlici in slabim prebavim. Sveže naribani hren je sam po sebi zdravilo zoper revmo in protin. Lahko ga

NA
PRIJETEN VEČER
S PLESOM
STE VABLJENI
VSAKO DRUGO SOBOTO
V MESECU
V
NAŠEM DOMU
NA HRIBU V ELTHAMU
Slovensko Društvo Melbourne

POPRAVEK

Z ozirom na neke pripombe v zvezi z našim poročilom pod naslovom "Popotnik s hriba doli pride" v Vestniku, marec 1975, dajemo sledeči dodatek: Priznati se mora, da ni klevetanje, če kdo na javnem sestanku kritizira delo uprave. Nasprotno, javno razpravljanje vodi samo k razčiščenju obrazpravljanje vodi samo k razčiščenju obdržava kakor tudi posameznih članov društva. To velja tudi za kritiko, o kateri smo poročali na omenjenem sestanku. Tudi smo vzeli na znanje izjavo prizadete osebe, da se je preklic nanašal na formalni postopek in ne na sam predmet razprave.

Urednik

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

VABI NA

VELIKONOČNI PIKNIK S PLESOM KI BO V PONEDELJEK 19. APRILA 1976 NA NAŠEM HRIBU V ELTHAMU

Vstopnina: nečlani \$3.00 — člani \$2.00 — otroci \$1.00
Atrakcija dneva: Najlepši pirhi in najlepše velikonočno pecivo
lahko pričakujejo lepe nagrade. Pokažite svojo umetnost!

DAROVANO ZA SLOVENSKI KULTURNI IN RAZVEDRILNI CENTER V ELTHAMU OD PRETEKLE ŠTEVILKE "VESTNIKA"

M. STAVAR	\$100.00	S. ŠAJNOVIČ	100.00
F. LAŠIC	20.00	V. LAMPE	200.00
F. VRAVNIK	130.00	M. HARTMAN, jun.	200.00
J. MARČUN	14.00	F. GRIL	200.00
H. MUSTER	100.00	A. BRUMEN	150.00
D. BUTINAR	100.00	B. SLIVAR	200.00
A. URBAS	100.00	E. BRESKVAR	15.00
S. ZORZUT	200.00	E. BOLE	5.00
E. ZORZUT	55.00		

ROJAKI ŽELITE PRISTNIH KRAJSKIH,
ALI SLOVENSKIH PLANINSKIH KLOBAS
IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA . . .
OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

**JOHN HOJNIK SMALLGOODS
PTY. LTD.**
209-215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068
Tel. 48 6656 — 48 8757

Postreženi boste v domačem jeziku

V SPOMIN

V zadnjih dveh mesecih nam je smrt pobrala kar dva rojaka, ki sta bila svoje čase zavedna sodelavca Slovenskega društva v Melbournu.

FRANC BAN

je po dolgem bolehanju v starosti 78 let, sedeč pri svoji kuhinjski mizi v Richmondu, mirno za vedno zaspal v nedeljo 22. februarja.

Pokojnik, po rodu iz okolice Brežic je preživel večino svojih dni na Gorenjskem. V mladih letih je pokazal svojo narodno zavest ter pred plebiscitom na Koroškem aktivno deloval proti Avstrijem v Velikovcu. Kasneje pa so ga Jesenice na Gorenjskem videvale v vrstah tedanjih nacionalističnih organizacij. Vojna je tudi njemu prizanesla spremembe in razočaranja in tako se je leta 1949 z ženo Ivanka in sinom Ivkom za stalno naselil v Melbournu. Tu je v prvih letih S.D.M. vedno rad prisločil na pomoč pri društvem delu. V poslednjem času pa se je držal le najbolj doma.

Pokopan je bil na pokopališču v Fawknerju. Žalujočim ostalim naše globoko sožalje.

STANKO ZITTERSCHLAGER

iz St. Albansa pa je nenadno preminul na svojem domu v soboto 6. marca.

Le malo nas starejših Slovencev iz Melbournega ga ni poznalo. Vedno nasmejan, živahan in skoro do zadnjega trenutka mladenički, je bil ena naj-popularnejših osebnosti med tukajšnjimi rojaki. Ni je bilo pomembnejše slovenske dejavnosti v Melbournu, da ji ne bi prisostvoval tudi pokojnik.

Po rodu Ljubljancan je kot diplomirani tehnik služboval pri državni železnici v Ljubljani vse dokler se ni izselil v Avstrijo, odkoder je prišel v Avstralijo leta 1950. Naselil se je v St. Albansu, kjer si je napravil lastno streho izpod katere je poslal v svet štiri otroke, kot dograjene, ugledne člane naše družbe.

Rajni, ki je bil pred leti tudi predsednik Slovenskega kluba v St. Albansu je nad vse ljubil slovensko pesem, veselo družbo ter špartanski način življenja — mnogo gibanja, mrzli tuš vsako jutro, telovadbo itd. Vse do zadnjih par mesecev je bil navzlic dvainsedemdesetemu letu starosti pri odličnem zdravju, zato je njegova nenadna smrt zelo presenetila vse prijatelje in znanke, ki jih ni majhno število.

Naj mu bo lahka zemljica na pokopališču v Footscrayu. Vsem njegovim pa naše iskreno sožalje.

V preteklem letu so se preselili v večnost:

Arhitekt Ivan Pengov, umetnik in učenec pok. arh. Plečnika ter eden prvih napovedovalcev na ljubljanskem radio.

Tone Kralj, umetnik, kipar in slikar je bil položen k večnemu pošitku v Kostanjevici na Dolenjskem.

Major Vule Rupnik, prominentna osebnost v protikomunističnemu taboru med zadnjo svetovno vojno pa je umrl v Argentini.

PRAVILNO IME

Pojavila se je tendenca, da se ime Eltham uporablja pri opisovanju delovanja Slovenskega društva v Melbourne mesto pravega uradnega imena.

To je verjetno posledica tega, da je Slovensko društvo v Melbourne ustanovilo slovenski razvedrilni in kulturni center, na področju občine Eltham v kraju ki pa se naziva Research.

Tajništvo S.D.M. je obvestilo vse prizadete, da je uradno ime S.D.M. staro čez enaindvajset let in ga tudi v bodočnosti ne nameravajo spremeniti.

NOGOMETASI SE PREBUJAJO

Odbor S.D.M. je pristal na predlog bivših neumornih organizatorjev in igračev KEW-SLOVENE, da se slovenski nogomet v Melbournu obudi k življenju. Eno leto mirovanja je bilo dovolj za vse, ki jim zeleno polje z žogo ne da miru. Imena kot Sajovic, Urbas, Lončar in Clancy so garancija, da je volja tukaj in da se jim bo priključilo mnogo drugih bivših podpornikov. Vse nadajne informacije pa lahko dobite pri Slovenskem društvu Melbourne.

SPOROCILO

Bratje Plesničarji so jo s svojimi godali spet ubrali v staro domovino. Pred odhodom so se poslovili od svojih priateljev pri S.D.M. na pustni zabavi v mestni dvorani Broadmeadowsa 6. marca t.l., kjer jim je orkester "DRAVA" prepustil oder za celo uro.

Ker jih je potem nekaj rojakov spraševalo zakaj niso hoteli igrati dalj časa, so bratje Plesničar naprosili uredništvo "Vestnika", da bi objavili vsem, ki tega ne vedo, da so igrali brez nagrade in to v času, ki jim je bil odobren od vodstva zabave.

Upajmo, da je s to objavo vsem ustrezno, bratom Plesničar pa želimo v njih turneji po Sloveniji in Evropi mnogo uspehov.

S.D.M. YOUTH CLUB

Since its formation, the new Slovenian Youth Club has made arrangements for its first youth outing. This outing took place on Sunday, March 14th to the well known Sovereign Hill in Ballarat.

The participants included 47 young people from the club and also representing the senior sector of the club were Mr. and Mrs. Zemljic and Mr. and Mrs. Mandelj. Firstly, the youth club would like to sincerely thank Mr. and Mrs. Zemljic and Mr. and Mrs. Mandelj for their kind participation and also hope they enjoyed themselves as we did. Unfortunately, due to the response by the youth, the number of people on the bus were limited, so Mr. and Mrs. Zemljic and Mr. and Mrs. Mandelj offered to go by private car.

One important factor that contributed to the success of the day was the beautiful warm weather that prolonged.

Everybody met at Heidelberg Park at 8.45 a.m. ready to leave at 9.00 a.m. Food, which included sausages, hamburgers and steak, and drink were loaded into the rear of the bus. Special thanks must also be given to Mr. Krnel for providing the meat. Departure was a little later than 9.05. The bus trip was enjoyable both to Sovereign Hill and back. The youth conversed with each other and all of us got to know each other a little better. On the way we made a few stops such as Bacchus Marsh and in the

actual township of Ballarat. We arrived at Sovereign Hill at 11.00 a.m. Upon entering Sovereign Hill everyone separated into their groups and mingled within the man-made town. Some of the establishments include a foundry, a pub, pottery and printing shops and other centres, all of who sold their wares as souvenirs of this historic town.

We left Sovereign Hill at 1.30 p.m. and our next destination was Lake Wendouree. Beneath the trees and beside the blue lake quickly a barbecue was set up and lunch was eaten. Compliments must be given to our two chefs, Eddy Zorlut and Max Hartman.

The afternoon was spent lazing around the lake. Across to the other side of the lake, the more energetic people strolled to enjoy themselves at a carnival.

Four o'clock was approaching and it was time to leave the lake. The next two hours were spent making tracks back to Heidelberg Park. Only two stops were made and we arrived back at Heidelberg Park at 6.45 p.m., just a little overdue. But, I do not think that anyone minded the return trip at all.

Finally, the youth committee hope that because of the response and enjoyment of this last excursion that there will be many more to look forward to.

E. ZORZUT

IZ STORŽKOVE POPOTNE TORBE

DANICA PETRIČ

(Nadaljevanje)

DVIGNJENIM PALCEM NA POT!

Na Dolenjski cesti v Ljubljani začneva z dviganjem palca. Bilo je v muhastem aprilu (a že, prišla sem 11. marca, čas blazno hitro beži). Hitro sva dobili "lift" in med silno "udobno" vožnjo v "fičku" (obe imava očitno predolge noge), ugotavliali dobre lastnosti prepihi in prisiljene cirkulacije zraka. Tako prideva kar v redu do Novega mesta. Tam nisva hoteli ostati, preveč je padal dež. Pa sva spet mahali, zdaj ena zdaj druga, a ko se nama je le zdelo predolgo sva povprašali in pogrunitali, da sva na cesti za Mětliko, ne Zagreb. Pa sva pešačili po eno "marelo", pa v čepljih je delalo klop-klop. Jaz bi šla kar nazaj, a ker pri glasovanju večina (Anči) ni bila zato, sva korakali dalje. Potem sva na mini relacijah (meni se po avstralskih razdaljah tu tako ali tako vse zdi mini in blizu) prišli od vasi do vasi, do Brežic, od tam dalje pa sva imeli smolo. Pa ne tako da nama nihče ni ustavil; kje pa, nikjer nisva stali dalje ko pol ure (kvečemu če sva stali na pešpoteh in kolovozih, ko sva se izgubljali, ampak to bolj v Slavoniji . . .) Ustavil je voznik z zagrebško registracijo, a "notr" sta bila dva, kar sva v stoparski vnemi prezrli (načelno ne greva v avto kje sta dva moška. No, malo naju je že strah. Pa tudi v tovornjak ne greva — čeravno sva v sili razmer pozneje le šli). Tista dva gospoda sta bila tako "fina" da sta naju takoj "osvajala", ampak osvojila pa ne in ko sta postajala zoprna bolj in bolj sva zahtevali da ustavi, pa sva popihali. Kar dobra šola za začetek, sva se vsaj v Zagrebu znali obnašati. Po treh urah in pol potovanja sva tam tudi pristali. Na Trgu republike. Fino sem se zaljubila v tramvaj, za katerega sem mislila, da je le še v muzejih. Potem pa po Ilici peš do Gornjega grada past firbec. A dolgo ga nisva pasli sami. Dobili sva pri-vesek na pete, kar sva hitro pogrunitali. Imeli so naju za Čehinje (kdo pa v Zagrebu sploh kapira slovensko). Ampak škoda, da nisva bili "blont", najbrže se ne bi skregali s fanti. Tako pa sva se. Temperament imajo Hrvatje res krasen. Eden je Anči že po petih minutah zatrjeval da je vanjo do smrti zaljubljen, a Anči ni "trzala" potem se je najbrže vsaj v pol ure ohladil. Hrvatje imajo Slovence za toge, uradne, dolgočasne. Taki tudi smo. Potem sva se skrili v katedralo Sv. Marka, ker je Anči mahnjena na freske in barvasta stekla in ker je bila ravno maša sva nastrandali in ostali "not" vsaj eno uro, kajti med mašo ne moreš kar tako not in ven. Cerkev je bila polna. Hrvatje so zelo verni, takoj so mi bili bolj simpatični. Ampak po maši sva hoteli po najkrajši poti ven iz Zagreba, kajti nič ni bilo po planu, da bova tam več kot uro. Pa se je že mračilo, ko sva spet "hič-hajkali" do Karlovca. Hoteli sva tja, kar tako, za šalo. Tam sva spali silno poceni in zanič, pa še pravilo, da greva na pot brez denarja sva prekršili. Obe sva ga imeli. Ampak malo.

SLAVONIJA, SPOMINJA ME NA NEW SOUTH WALES

V Karlovcu nama ni bilo všeč, preveč vojašnice in "družetov". Greva naprej, pa sva šli v resnici nazaj, v Zagreb.

Iz Zagreba do Novskega je bilo "hecno" kar se da, peljali sva se v kom-biju med kurami. Škoda, da niso nesle jajc med vožnjo. Tudi ne vem kdo je bolj kokodakal, kure ali midve.

Potem se je začela ravnina, neskončno dolga polja, pšenica je že kukala ven. Spomnila sem se ravnin v Avstraliji. Zemlja tu je rodovitna, pove kurji voznik. V Vinkovcih sva jezni. Takšna revščina in umazanija. Grozno, pa še palec dvigava zastonj. Spomnili sva se stare zvijače, ena se skrije, ena pa štopa. Nič ni pomagalo, ni bilo prometa. Hočeš, nočeš sva morali na avtobus ampak tudi tega sva čakali kot na čudež. Prišel da je le, ampak "glihtolk", da je lezel. Pa potniki. Če ciganka doji dojenčka in če si možaki podajajo steklenico "rakije" nikomu ništa, samo naju je bodlo v nos, pa ne dolgo. Tako pač živijo.

V Osijek sva prišli pod večer, kot nekakšno oazo, kajti Vinkovci so se nama res "zafržmagali". Najprej se zapodiva v hotel, a je bil A kategorije in zaseden (Osijek je kar precejše gospodarsko središče, tam kar mrgoli trgovskih potnikov in še razno raznih drugih poslovnih mož). Tudi v hotelu "Slavonija" ni bilo ništa pa ne zato ker bi ne bilo prostih sob, pač pa so bile draga. Figo, 20 jurčkov jim pa že ne dava. Pa sva jih pozno v noč, ko sva zbiti pri kavici študirali kam bi položili glavo, kajti preveč varno za štopanje naprej, se nama ponoči ni zdelo. Pa sva šli spat v hotel in tam pogrunitali, da sva bili pred leti bolj spretni. (Spali sva tudi na kozolcih in v vili "pod vedrim nebom" — poleti seveda). Nič kaj zadovoljni nisva bili, kar tudi hotele pričinjeno soraživa. A jutro je prineslo krasen dan in potolaženi sva šli "malo na sprehod". Potem pa sva slišali za koncert prof. Klobučarja v katedrali (po katerem svetniku se imenuje se res več ne spomnim) in niti osel naju ne bi več porinil naprej. Potepali sva se po mestu in se zaljubili v Dravo in jaz bi ne bila Storžek, če bi ne našla čolnarja zastonj in se tudi zastonj okopala — oblečena. Že "vkreali" sva se malce s strahom kajti krepki Slavonec je bil preveč "za hece". Ampak silno prijazen, kar sva ugotovili pozneje. Mislil je da se bojim v čoln, pa sem mu pokazala, da se ne in pogumno stala in se še bolj delala važno, potem pa malo "simo i tamo" pa sem plavala. Ne pozabite da je bil april pa, da je prej veliko "padala kiša". Voda je bila ledena, prinašala je vse "sorte" šaro, pa vejevje in tudi Storžka in moj čevelj. Joj, kako sem bila poklapana, tega Dravi res ne odpustim. Ampak vsaj sonce je sijalo in ker me je bilo na bregu tako sram mojih mokrih cap, sem se smejava kot ubrisana. Ja, kaj pa naj bi. Anči pa je bila zelena. Ampak kaj jaz morem zato, če je iz strahu dobila drisko, jaz pa prehlad šele neslednji dan. Ampak Sla-

vonci su "fajn" ljudje, hitro je "kapiral" najino vagabundsko situacijo in nju peljal domov. Tam je dobro zakuril in dobila sam dober čaj z "rakijo", pa še ženine cokle, kajti bosa res nisem mogla naprej po svetu. Postali smo kar prijatelji, s celo njegovo "familijo". Imajo radi Slovence. Dobili sva tudi prav bogovsko kosilo in zvečer sem lepo okopana le šla na koncert. Oh, kako je bila Anči happy, ves dan je tuhtala, kako bo z mano in če bom razpoložena za malo kulture po taki "kopeli". Pa sva šli in ni nima bilo žal. A zavleklo se je preko desete ure in ploskali smo kot zmešani (prej sem mislila, da se v cerkvi ne sme treskati z rokami). Tako fino romantično sva šli v zvezdano noč prav zares namenjeni štopati kar do Beograda celo preostalo noč. Ampak ta noč ni bila samo romantično posuta z zvezdami in lepa, pač pa tudi kar mrzla. Pričeli so mi treskati zobje in bolela me je cela lobanja in vrnili sva se nazaj v hotel ter odšeli zadnje dinarčke.

Ponoči sem spala kot siten dojenček, prebjala sem se in krehala, pa brisala nos. Saj veste kaj sem staknila? Proti jutru pa sem zaspala kot top. Anči je sploh duša in pol in me je pustila spati, pa še v recepciji jih je "nafintirala", da sva stalen gost za en teden, ker nama je v hotelu in Osijeku všeč. A za kosilo je le bilo treba vstati in kaj najti, kajti zdaj sva zares bili brez ficka in že prejšnji dan brez večerje. Kako hudo je, če je človek lačen in še prehlajen po vrhu. Naredili sva načrt. Greva v službo za nekaj ur, da si zasluživa kosilo. Hoteli sva pasti pujske ali pa race in gosi, ki jih pasejo izven strogoga centra Osijeka. A žal pastiric niso rabili. Potem sva zagledali nuno. Obesili sva si ji na pete, kot zagrebški fantje nama in sva prišli do "Doma Sv. Vinka". Ampak vstopiti dolgo nisva upali. Kaj pa mislite, najin ponos. Potem pa sva le, rekli sva, eno doživetje več, nagnala naju najbrže ne bodo. Pa sva pozvonili in ker v ekspediciji veljam za "ta korajžno" sem rekla: "Dober dan, gladni sva . . ." potem pa mi je knedel v grlu zavrl vesi potok sicer zelo sočnega besednega zaklada. Bilo me je sram. Ampak sestre so duše, takoj so vedele, da nisva navadni beračici in so naju povabile v hišo in kako krasno je bilo potem, ko smo ugotovili da smo vse Slovenke. One so po vojni bile pregnane iz Slovenije. Saj najbrže poznate zgodbo "Razdrto gnezdo" o naših usmiljenkah, kajti pred njihovimi usmiljenimi srci sva se znašli. Prepričala sem se, da so res zlate. Dobili sva še več kot kosilo, še popotnico za povrh (grozni revi sva morali zgledati). Seveda sva pa midve povedali košček najine smole v Osijeku. Razumele so, hotele so nama dati denar za vožnjo nazaj v Ljubljano z vla-kom, ampak tega pa ne, pa naj mi nos postane sveča (kajti moj nos je še posebej vzbujal pozornost). Prosile so naju da naj vsaj prespiva, da ne morem z največjim prehladom na pot . . . Midve pa ne, hoteli šva vendar v Beograd. Šele ko sva bili spet na cesti sva pretehalo njihove nasvete in se po štirih dneh potepanja vrnili v Ljubljano. Tam sem potem teden dni zdravila nahod in nisem stopila iz hiše. Mamica je bila res vesela, vsaj malo sem bila spet samo njena. Usmiljenkam v Osijek, v njihov Dom. Sv. Vinka pa sem poslala lep dar in se jim zahvalila v imenu obeh. Nikoli jih ne bom pozabilna. Splačalo se je na pot in pasti v Dravo (saj veste da gre še osel samo enkrat na led).

BLIŽA SE MESEC MAJ

Kakor hitro sem zlezla iz postelje, spet čila in zdrava, sem bila že nared za sleherno "lumparijo". Le kdo bi me zadržal doma. Sonce je sijalo v vsej pomladni lepoti. Z našim psom Bobijem sem jo ubrala na sprehod do gozdčka ob Savi. Ampak Bobi, ki se me niti privadil še ni dobro (v prvih dneh me je trikrat ugriznil v "sedalico"), se mi je tokrat še v četrto zameri. "Lavfal" je revno za vsako kuzlo in vsak vogal povohal, ja jaz pa za njim. Saj pravijo, da imajo psi več pameti kot pa . . . No, saj ni treba, da ravno vse povem, ali ne? Ob Savi sem bila previdna, ja kar dobra šola je bila že Drava, nabrala sem nekaj kamenja za "suvener". (Kdo hoče tako pristno domače darilo?) V gozdčku pa teloha, zvončkov in dihal s polnimi pljučami. Kako vse diši, kako lepo brsti pomlad v domovini. Pozneje pa sem še bolj odkrivala zelenje kakor zlato. Bila sem na "Rajskih livadah" našega Finžgarja v Martuljku, ter si rekla: "Punca, kaj takega pa Avstralija ne premore!" In spet sem imela rada domovino kot včasih, spet mi je postala domača. In nasprotno sem se imela iz dneva v dan bolj imenitno.

Začela sem kolesariti, pa še bratov motorček sem zajahala včasih, pa sem šla, malo po levi, malo po desni, ter veliko po pločnikih in . . . Moje prvo srečanje s policajko (šelev v tem letu so se pojavile na naših cestah tudi UJV-ženskega spola) je bilo kar zabavno. Povedala mi je pol "bukve" zakonskih predpisov (res dobro je bila podkovana, sicer pa saj je komaj dobro zlezla iz šole) in nazadnje sem rekla: "What?" Ja izkazala sem se zabita kot "špar-kasa" in ker je razumela ravno toliko kot jaz naše Triestine mi ni zaračunala skupščine (pet jurčkov). Pa sem švigeljala dalje in isti dan izgubila jopic, a da mi ne bo treba k spovedi naj kar vsem povem, da sem se obsodila sama: "Ja, vidiš, te takoj Bog štrafa punca, ko vlečeš police za norca", pa je bilo opravljeno. Začela sem odkrivati Ljubljano z vso okolico vred, čisto na novo. Kakšne lepe nove hiše, le od kod "folku" toliko denarja, ko sem že v prvem tednu pogrunitala, da imajo vsaj dvakrat slabše plače kot mi (cene hrani pa so iste, za konfekcijsko obleko bi celo rekla da je dražje, čeprav morda malo kvalitetnejše). Ja, res, Ljubljana v soncu mi je spet postajala malo všeč. Obiskala sem prav vse kotičke ki sem jih včasih imela rada in ugotovila sem da se niso spremenili. Ne, res niso kot ljudje, oni so se spremenili, kakor sem se tudi jaz.

Drobtinice iz Sydneysa

GRADNJA DOMA S.D. SYDNEY

Pred Novim letom smo zvedeli da naša stavba oziroma dom, ne ustreza pogoju avstralskih zakonov, ki določajo pogoje za izdajo dovoljenja za točenje alkoholnih pijač. Nismo se spuščali v podrobnosti, kdo je teh pomot kriv, vendar je razumljivo, da odbori v preteklih letih niso položili dosti pozornosti na avstralski zakon, ki določa pogoje na katere se izda tako dovoljenje.

Odbor je nemudoma zaprosil rojaka, arhitekta, gospoda Ježa iz Sydneysa, da nam spremeni in dovrši načrte tako, da bodo odgovarjali zakonom v Avstraliji. Gospod Jež nam je storil to uslugo in nove načrte smo takoj predložili ustrezajočim uradom.

Ker so bile v glavnem le totranje spremembe in dopust za Novo leto je bil pred nami, smo si takoj zadali nalogu, da bomo te izvedbe napravili sami. Takoj smo začeli marljivo vrtati luknje po zidovih, za nova vrata in večja okna. Zidarji so nemudoma "doštukali", kjer je bilo potrebno in napravili nove pregradne stene. Tudi elektriko nam je naš rojak napeljal po prostorih v februarju. Sami smo postavili aluminijasta okna in izravnali pred poslopjem na vzhodni strani. Tako je koncem februarja že dobil naš dom lepo obliko.

Glavne spremembe so bile, da smo iz stanovanja na južni strani, ki je bil v prvotnih načrtih mišlen za oskrbnika, napravili bar in klet. Ta prostor bi bil po novem, točilnica za alkoholne pijače.

Na severni strani smo kuhinji dodali še eno okno in prostor za serviranje hrane. Tudi skladišče za hrano in bar za serviranje nealkoholnih pijač je na tej strani. Iz prvotne kleti pa bomo naredili garderobo, tuše in stranišča za delovno osebje. Vzhodna vrata in okna so tudi večja kot prvotno.

Kar zadeva parkirni prostor, smo sklenili, da bi v južno smer od stare hiše poravnali tako, da bi bilo od vhoda na farmo pa dol do glavnih vrat nove stavbe, skoraj ravno. Problem je nastal, da se ta del hriba kar srtmo spušča, zato smo dovolili podjetju za izdelavo opeke, da nam z odpadnim materialom zasujejo ta del. Kadar bo dovolj nasuto, bomo začeli delo z buldožerjem, ki bo ta del poravnal, potem pa bomo začasno posuli z gramozom.

Tudi plavalni bazen nam dela preglavice, ker nam denar ne dopušča,

da bi ga do kraja uredili. Ker je mišljenje odbora, da je gradnja doma veliko važnejša, kot plavalni bazen, se bo njegova dograditev verjetno še dosti zavlekla.

Tudi za stranišča zaenkrat še nismo točnega potrjenja od oblasti, vendar izgleda da bomo morali urediti za odvoz s cisternami. Takozvani septik tank verjetno oblasti ne bodo dovolile, radi kanala za pitno vodo, ki je le kakih par sto metrov oddaljen od novega doma in je padec hriba znatno strm na območju, kjer bi bilo tega primerno postaviti. Dokončnega odgovora v tem primeru še nismo, zato ne moremo dati konkretnega odgovora. Vsekakor pa mislimo, da nas bo odvoz stal več.

Za omet v novem domu se pogajamo za ugodno ceno, nekaj manjših prostorov pa nam so že obmetali naši pridni člani, ki se v to delo razumejo.

Tudi v dopustu za Novo leto so nam številni rojaki priskočili na pomoč, za katero se odbor vsem iskreno zahvaljuje. Vsekakor se še v prihodnje priporočamo za pomoč, ki je tako dobradošla.

Enako se odbor zahvaljuje vsem rojakinjam, ki nam s kakršno koli pomočjo skočijo v pomoč, kadar smo v stiski.

Nekaj miz in stolov smo že kupili za opremo dvorane, vendar nam je pustna zabava pokazala, da jih rabimo še več. Tudi nekaj ostale opreme bomo v kratkem nabavili.

Gospod Henrik Juriševič je izstopil iz odbora na njegovo mesto pa smo imenovali gospoda Dareta Borec. Roke pridnega Henrika bomo vsi po grešali. Tudi njemu se za marljivo delo v tem kratkem času vsi iskreno zahvaljujemo in upamo da nam bo še vnaprej pomagal v kolikor mu bo dopuščal čas.

Delovni urnik dežurstva je bil na novo preurejen in prosimo vse, da upoštevajo novi čas obratovanja.

Prosimo vse nečlane, ki bi radi postali del naše skupnosti, da se posvetujejo z odborniki, ki vam bodo z veseljem pomagali postati naš član.

Nekatere rojake, ki so bolj vesele narave, bi pa prosili, da skušajo tudi oni z malo večjim razumevanjem postopati z nami, kadar smo dežurni, saj se mi vsi trudimo, da bi se vi lepše zabavili.

Nasvidenje "na gričku".

Za odbor sestavljal Paul Bogataj

PUSTOVENJE V SYDNEYU

V prvih dveh mesecih letos smo priredili relativno malo zabav. Razlog je bilo v glavnem slabo vreme, po drugi strani pa nam je delo v novem domu preprečilo uporabo prostorov.

Bilo je jasno, da zabave na Pustno soboto ne moremo imeti v novem domu, zato smo najeli dvorano v Auburnu. Dvorana se je kar hitro napolnila in prijetni zvoki bratov Plesničar iz Melbourna so poskrbeli, da smo še vsi veselo zavrteli. Mize, ki smo jih rezervirali za maske, so v začetku ostale prazne, toda le kake pol ure. Slišali smo vrišč otrok, ki so prvi opazili da je procesija mask prišla v vežo in nato so krenili naravnost v dvorano. Na čelu sprevoda smo videli rdečega Indijanca, ki je ostale vodil po dvorani, ob strani pa je policaj z zelo resnim obrazom in pokončno postavo skrbel za red. V posebno zadovoljstvo otrok je v dvorano priskakljal tudi veliki klovn. Ker je bilo mask cel kup smo šele po krajšem času mogli ugotoviti značilnosti nekaterih. Imeli smo Supermana, vampirja z ženo, skupino Indijancev, Meksikanca, policaja,

nega pa se je kaj hitro razgubil med množico.

Za pijačo ta dan je bilo pripravljenega veliko vina, piva in nealkoholnih pijač, ki smo jih naložili v pripravljene sode, z ledom pa smo jih nato pokrili tako, da so ostala mrzla.

Vso pijačo smo prodajali v novem prostoru, ki bo nekoč naša kuhinja. Še od prejšnjega večera smo imeli veliko kranjskih klobas, ki so z zeljem ali salato poskrbeli za okusno večero.

Tudi ta dan so primarširale maske vseh vrst in veselo žvižgale po dvorani, nakar nas je vse pretresla novica, da nas je zapustil sam Pust, ki je po tolikem garanju na slovenskem domu in preobilnem pitju kaže sline, izdihnili svojo veselo dušo še taisti dan. Po starih slovenskih običajih, je skupina mask pripravila rajnkemu ceremonijo, nakar so umrelega sotrpina pospremili na njegovo zadnjo pot in ga sežgali.

Muzika nam je ta dan prispeла še ob sedmih, kar je bilo očividno pre-

Maske na pustovanju Slovenskega društva v Sydneyu

klovna in še veliko drugih zanimivih mask. Vse maske so veselo plesale in s humorjem napolnile srca vseh, ki smo bili ta večer prisotni.

Kuhinja je bila polna vsakovrstnih dobrot, v največjo slast pa so šli pustni krofi. Za večerjo ta dan pa se je lahko kupilo tradicionalno kranjsko z zelenj.

Ko se je ura bližala polnoči je naša komisija za ocenjevanje mask imela težko nalogu pred seboj. Po daljšem pretehtavanju je vodja komisije g. Lojze Kmetič objavil zmagovalce. Prvo mesto je šlo Indijancu, drugo Meksikancu, tretje pa imenitnemu policaku. Naš predsednik je nato zmagovalce obdaril.

Naš odbornik Jože Petrič je odnesel prvo mesto, drugi je bil Herman Šarkan, tretje mesto pa je zavzela gospa Mira Smrdelj.

Ta večer smo zaključili ob pol enih.

Naslednji dan smo priredili piknik v novih prostorih našega doma, na katerega je prišlo veliko število naših rojakov. Že ob četrtri uri se je naša dvoranica skoraj napolnila. Gospa Ovičeva je za ta dan pripravila petsto krofov, vendar so bili prodani že predno se je znočilo. Tudi ostalega peciva je bilo tokrat veliko pripravlje-

kasno vsaj za tiste, ki so prišli že par ur prej. Ko je Šernek raztegnil svoj meh smo se vsi takoj odločili za ples. Veselo vzdušje je napolnjevalo prostor cel večer. Proti koncu nam je tudi pijače zmanjkalo, čeprav je bila zaloga velika.

Tako veselega večera že dolgo nismo imeli v našem domu, čeprav je le za silo urejen. Vsekakor se je izkazalo, da imamo v Sydneysu veliko Slovencev, ker ta dan je tudi klub Triglav prirejal zabavo in so tudi tam imeli veliko udeležbo. Ker so naš glavni vir dohodka pikniki in zabave se seveda za tako številni obisk še priporočamo. V prihodnjič bomo poskrbeli, da bo tudi sedišč dovolj.

Torta, ki jo je gospa Pavla Žele darovala, nam je tudi prinesla več kot osemeset dolarjev, ko je bila prodana na licitaciji.

Iz srca se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali pri postrežbi, posebna zahvala pa gre vsem rojakinjam, ki so darovale številna peciva in s tem pripomogle k lepši proslavi pustnih dni.

Paul Bogataj

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY
obvešča da bo proslava
MATERINSKEGA DNE
v nedeljo 9. maja ob 3h popoldan
na slovenski zemlji v Horsley Parku
Nastopali bodo naši otroci. Dajmo priznanje našim malčkom, da jih pozorno poslušamo.
Po proslavi bo ples.
Igra "Kvintet Mavrica"
VABIMO VABIMO VABIMO
na
PLES IN PIKNIK
ki bo na Velikonočno nedeljo, 18. aprila 1976
na slovenski zemlji v Horsley Parku
Začetek ob 3h popoldne.
Ples se začne ob 5h popoldne.
Za vse tiste, ki imajo čvrste roke in dobro roko bomo pripravili pisanke in pomaranče, da jih bodo sekali.
Najboljši "sekač" bo nagrajen.
Vabi odbor Slovenskega društva Sydney

UBIJANJE MLADINE

Približno 30 mladih ljudi je ubitih na cestah Viktorije vsak mesec. Njihova starost je od 17 do 29 let. Najlepša leta, prav ko začenjajo svoje kariere in snujejo družine.

Od 125 mladincev, smrtno ponesrečenih v treh mesecih je bilo 45 vozačev avta, 25 motociklistov, 1 biciklist, 6 pešcev, 43 potnikov v avtih in eden potnik na motociklu.

Po vsem tem izgleda, da je problem nesreč na cestah na prvem mestu problem mladine.

Varnost cest ne zavisi toliko od avtomobilov, cest samih, cestne razsvetljave, notranje izdelave vozil kot od vozačev; njihovega razumevanja, alkohola, živčne napetosti, notranjih občutkov in vozne tehnik. V največji opasnosti so, kot kažejo statistike v letih 17 do 21.

Najbolj tragično je, da bi se večini nesreč lahko izgonili. Saj je polovica smrtnih nesreč zvezanih z uživanjem alkohola, ostale pa največ povzročajo prevelika brzina in nepazljivost.

Zato je najvažnejše pravilo, ako se hočemo znebiti teh nepotrebnih žrtev, da se, kadar vozimo, vzdržimo alkohola, da se osredotočimo na vožnjo, da se držimo varne hitrosti, in da vpoštujemo ne samo cestna pravila, nego tudi pravice in razsodnost drugih vozačev.

HOTEL — ZLATA JAMA

Za 100.000 dolarjev je bil na prodaj 95 let star hotel "Iron clad" v severnem Pilbara področju Zapadne Avstralije. Ta hotel je več kot zlata jama. Prodaja piva nikoli ne pada.

Marble bar je mesto, kjer se ta hotel nahaja. Leži okoli 1500 km severno od Pertha in se ponaša s tem, da je nabolj vroče mesto Avstralije. Imajo rekord: 160 zaporednih dni vročine z preko 100F. Na najbolj vroč dan so imeli 49C (120.5F) v senci.

Preko 1350 litrov in 140 ducatov steklenic piva prodajo v baru vsak teden. Povprečen "bloke" zapije približno \$10 na dan. Bolj žejni pa od \$20 do \$50 na dan. Toda ne pozabite, da je cena pivu tam skoraj dvakrat več kot tukaj.

ZMRZLINE V ČAŠAH

JAGODNA ZMRZLINA. Nekaj lepih izbranih jagod potresi s stolčnim sladkorjem, poškropi z rumom in postavi pokrite za eno uro na led. Čaše napolni malo čez polovico z lešnikovim sladoledom, prideni žlico ohljenih jagod s sokom vred, nakopici na vrh spenjeno oslajeno smetano in garniraj z lepimi jagodami.

KAVINA ZMRZLINA. K na pol zmrznjenemu kavnemu sladoledu pri-mesaj $\frac{1}{2}$ l spenjene kavne smetane in še nekoliko časa vrti. Napolni čaše do dveh tretjin in kopasto nabrizgaj s spenjeno oslajeno smetano.

ANANASOVA ZMRZLINA. Čaše napolni čez polovico z jagodnim sladoledom, potresi z nakockanim konserviranim ananasom, nabrizgaj z vrhom s spenjeno smetano in garniraj z drobnimi kockami ananas.

ZMRZLINA Z BRESKVAMI. Nekaj svežih breskev prereži, izkošči, olupi, drobno nakockaj, potresi s stolčnim sladkorjem in postavi pokrite

Intervju z umirajočimi

Na salzburškem srečanju univerzitetnih profesorjev in študentov, kjer so razpravljali o človekovi smrti, je govorila švicarska zdravnica Elisabeth Kubler-Ross, avtorica knjige "Intervjuji z umirajočimi". V njej je zbrala pogovore z ljudmi, ki so bili že klinično mrtvi, pa so se "iz zdravstveno neupojasnjene razlogov" spet vrnili v življenje. Po priporovedovanju Kublerjeve so vsi ljudi v tem trenutku občutili isto. Vsi so imeli poseben občutek sreče in so popolnoma izgubili vsak strah in bolečino. Zdela se jim je, kar ker da "plavajo izven svojega telesa", obenem pa so mogli opazovati, kaj se dogaja z njimi. Žrteve prometnih in raznih drugih nesreč so znale natančno povedati, kdo je prvi prišel na kraj nesreče in kakšen je bil njegov obraz ob pogledu na njihovo poškodovan telo. Zdravnica je po teh skušnjah prišla do prepričanja, da je življenje po smrti mogoče znanstveno dokazati.

"Družina"

se priporoča Slovencem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela.

I SHIAS

Ishias imenujemo od nekdaj bolečine v predelu kolčnega živca. Ta živec se začenja v hrbtnem mozgu "Križu" in v dolčenih okoliščinah boli do palca na nogi. Kadar nastane zaradi obolenja medvretenčna ploščice pritisk na začetek kolčnega živca, ga spreminja bolečina v ustrezem predelu. Vzroki pa so še drugi. Morda bosta pomagala mirovanje v postelji in segrevanje. Ko bolečina preneha, se posvetuje mo z dravnikom.

Posebna oblika vnetja je vnetje kolčnega živca, išhias (grško ischion = kolk). Znamenja: Začne se na eni strani počasi z bolečinami v križu, "ledvenim usekom" ki pa se kmalu razširi po zadajšnji strani bedra pod koleno in v stopalo. Značilno je, da je bolečina pogosto na zadajšnji strani spodnjih udov. Na pritisk so posebno občutljiva mesta v sredini zadnjih mišic, v podkolenju in na vnanji grbici glezinja. Navadno zdravnik bolezen spozna prav po

I Z R E K I

Spoznanja so kot budilke, ki nas bude prepozno. Puste nam le kesanje.

*

Srce je krivo za vse, kar so zagresili možgani.

*

Ljubezen je šah oči in možganov.

*

Najhujši moralisti so upokojeni gresniki.

na led. Pretlači $\frac{1}{2}$ kg malin, prideni pol majhne skodelice vina in nekoliko vode ter zmešaj 15 dkg stolčnega sladkorja. Biti mora precej gosto. Postavi tudi to za 1 uro na led. Čaše napolni nekaj čez polovico z vaniljevim sladoledom, prideni žlico breskev, polij z malinami in garniraj s spenjeno smetano. Če nimaš svežih breskev, vzemi vkuhané, namesto svežih malin pa malinov sirup.

IZ DOMAČIH LOGOV IN LIVAD

L. 1213 —

PRVI PODPIS V POSTOJNSKI JAMI

Čeprav je bila od sedanje Postojnske jame pred letom 1818 poznana le Velika dvorana in stranski Rov podpisov, pa so domačini in po krasu potujoči tuji večkrat obiskali ta podzemeljski svet. Takrat jama ni bila zaprta, niti osvetljena in tudi ni imela vodnikov v današnjem pomenu. Pogumni domačini so za denar spremljali radovedne tuje. Tak obisk popisuje nemški popotisce J. G. Seume, ki je obiskal jamo 16 let pred Čečevim odkritjem:

"Tu (v Veliki dvorani) vodniki običajno prižgo na skalnih stenah nekaj povesem slame. Magična razsvetlitev te podzemeljske scenerije z naravnim mostom, fantastičnim skalnim obokom, grotesknimi stenami in tekočo reko v globini je bila med najlepšimi prizori, kar se jih spominjam".

Da so jamo že obiskovali v zgodnjem srednjem veku, pričajo podpisi obiskovalcev v Rovu podpisov, v vhodnem delu jame. F. Hohenwart, okrožni glavar v Postojni, je kmalu po Čečevem odkritju novih jamskih prostorov, našel na jamski steni številne stare podpise. Naročil je okrožnemu inženirju A. Schaffenrathu, da te podpise presname. Ta jih je prinesel v naravnih velikosti in jih v posebni tabeli razvrstil po starosti. Po njegovi pripovedi so se na steni podpisovali z ogljem, s svinčenim pisalo in rdečo kredo. Kot trdi Hohenwart, je narava mnogo doprinesla k ohranitvi leteh, ker je podpise prekrila s tenko sigo, kot bi jih nekdo prevlekel s firnežem. Prvi je objavil tabelo podpisov v svojem vodniku Postojnske jame

IZ ZDRAVNIKOVE TORBE

teh bolečih mestih. Dalje je značilno, da postane bolečina v topli postelji hujša (revmatične bolečine pa toplova v postelji ublaži).

Ishias bolnike hudo prizadene, zdravnik naj korenito začne z zdravljenjem že po prvem napadu, drugače se bolezen neizgibno ponavlja. Vnetja živev preprečujemo z ukrepi, s katerimi poskušamo odstraniti zgoraj omenjeni vplive. Ishias se začne najpogosteje zaradi krajevne ohladitve (pa tudi po infekcijah, pretiranih naporih, zastrupitvah in poškodbah). Zato nikoli ne sedajmo na mrzle kamne, vlažna tla v gozdu ali na vlažno travo. Ishias je najpogosteje bolezen mesarjev, ki veliko stojijo na mrzlih cementnih ali kamnitih tleh, gozdarjev, lovcev, vrtnarjev in ljudi s podobnimi poklici. Ishias povzroči tudi zdrk medvrtenčne ploščice (medvretenčna ploščica zdrinke kakor črevesna kila proti hrbtničnemu kanalu in s pritiskom draži hrbtni možeg, tako da je prizadet tudi kolčni živec).

PRVI RUDNIK URANA V SLOVENIJI

Rudnik urana Žirovski vrh pri Škofji Loki bo z atomskim gorivom oskrboval predvsem nuklearno elektrarno Krško, ki bo predvidoma začela delovati v aprilu leta 1979.

V pripravi je dopolnilna študija, ki bo podala tehnologijo in končne učinke pridobivanja urana. Ta študija, ki jo izdeluje Utah iz San Matea, ki je tudi izvajalec inžiniring uslug za izgradnjo rudnika in obrata za predelavo uranove rude, bo predvidela tudi način kritja investicijskih vlaganj. Trenutno je zagotovljenih 380 milijonov dinarjev. Ocenjujejo pa, da bo za celotno investicijsko naložbo potrebno še veliko več sredstev.

Prvotno predvideni rok izgradnje 1.1.1979 po vsej verjetnosti ne bo izpolnjen predvsem zaradi zasnove investicijske gradnje.

Prvotno študijo o izkoriščanju rud-

Tržačan G. Volpi 1821 leta, pozneje pa v večji tabeli še jamski raziskovalec F. Hohenwart v svojem znamenitem vodniku 1830. leta, ki ga je opredmil z 19 bakrorezi. Te tabele so danes edini dokaz o obiskovalcih od 13 stoletja dalje, ker so vsi napisani danes zabrisani.

Najstarejši čitljiv napis sega v leto 1213. Sledita dva podpisa iz 14. stoletja, tem pa največ podpisov iz 16. in 17. stoletja. Več podpisov je nečitljivih. Zadnji je iz leta 1676. Domnevno, da je v 17. stoletju videl Postojnsko jamo zadnji od starih obiskovalcev, ne drži. Znano je namreč, da je okrog leta 1689 obiskal jamo Valvasor. 1748. leta pa je dvorni matematik J. N. Nagel po naročilu avstrijskega cesarja izdelal prvi načrt jame. T. Gruber pa je 1781. leta v risbi z ogljem prikazal pogled na Veliko dvorano. Prav tako pa je obiskal (konec 18. stol.) znameniti opisovalec kranjskih prirodnih znamenitosti B. Hacquet, italijski rudniški inženir.

Takov starih popisov ni zlepa najti v kaki evropski jami in so za Postojnsko jamo dragocen dokument, ki dokazuje, da je že od zgodnjega srednjega veka vladalo — čeprav le pri redkih posameznikih — zanimanje za podzemeljski svet v Pivski kotlini. (z knjige "Ljudje in kraji ob Pivki")

Kaktusi v Portorožu

Rok Grašič iz Seče pokraj Portoroža je postavil te dni neobičajen rekord: Posadil je dvajsetisoči kaktus. V ogromni stekleni hiši v zgornji vrsti bodljikavih lepotic. Nekatere med njimi so prave redkosti. Seveda ima g. Grašič nekaj od tega. Njegov "kaktusnjak" obiše na dan po nekaj sto oseb.

SKUPNI ODPOR

Dogovor Koroških Slovencev in Gradiščanskih Hrvatov

Na Dunaju so se sestali predstavniki teh dveh grup in ugotovili, da obstoji med njimi popolno soglasje glede na pravice in skupne cilje borbe ob teh manjšin za očuvanje svojih narodnostnih bitnosti.

Razlike prilike in atmosfere v odnosu ob teh manjšin ne bodo nobena zapreka pri soglasnosti odločanja. Tudi Gradiščanski Hrvati odločno odklanjajo "popis prebivalstva posebnih Avstrijev", ki ga nameravajo sprovesti v Avstriji, kot veliko diskriminacijo.

Gradiščanski Hrvati bodo v bodoči napeli še večje sile v borbi za svoje pravice.

nika urana je izdelala ameriška firma McKee iz San Francisca. Izbrana je bila najcenejša in tehnično najlažja rešitev, ki pa je v premajhnem obsegu upoštevala varstvo okolja. Od tedaj je znatno napredovala tudi tehnologija pridobivanja urana. Bistvena je predvsem spremembu lokacije za jalovišče, ki bo občutno vplivala na povečanje investicijskih stroškov in na rok izgradnje. Iz časovnega diagrama potekha izgradnje rudnika je razvidno, da bodo prvi 120 ton uranovega koncentrata proizvedli konec leta 1981. Po količini ta vrednost odgovarja za letno uporabo urana za nuklearno elektrarno Krško.